

José Montilla

**Un futur per al socialisme
democràtic: de la temptació
conservadora a un nou
reformisme**

**A future for the democratic
socialism: from the conservative
temptation to a new reformism**

número 160

PAPERS DE LA FUNDACIÓ

Un futur per al socialisme democràtic: de la temptació conservadora a un nou reformisme

A future for the democratic socialism: from the conservative temptation to a new reformism

José Montilla

Barcelona, 4 de juny de 2010

Setembre de 2010

© d'aquesta edició: *Fundació Rafael Campalans*

Trafalgar, 12, entresòl, 1a.

08010 Barcelona

Tel.: 93 319 54 12 - Fax: 93 319 98 44

e-mail: fundacio@fcampalans.cat

www.fcampalans.cat

Impressió: Espai Gràfic Anagrafic, SL - Tel. 93 372 32 62

ISSN: 1138-4514

Dipòsit legal: B-47.542-97

Index

Un futur per al socialisme democràtic:
de la temptació conservadora a un nou reformisme9

A future for the democratic socialism:
from the conservative temptation to a new reformism25

Un futur per al socialisme democràtic: de la temptació conservadora a un nou reformisme

José Montilla

Barcelona, 4 de juny de 2010

Nota introductòria

Aquest número de la col·lecció Papers recull la intervenció del president de la Generalitat i primer secretari del PSC, José Montilla, a l'acte de cloenda de la jornada "What's next? Next Left" organitzada per la Fundació Rafael Campalans el dia 4 de juny de 2010, en el marc del projecte "Next Left" de la Fundació d'Estudis Progressistes Europeus (FEPS).

Un futur per al socialisme democràtic: de la temptació conservadora a un nou reformisme

José Montilla

Barcelona, 4 de juny de 2010

Bona tarda a tothom.

No puc començar d'altra manera que amb la felicitació a la Fundació Rafael Campalans i a la Fundació d'Estudis Progressistes Europeus per l'oportunitat d'aquest projecte de reflexió conjunta del socialisme democràtic europeu. Felicitació per un doble motiu: per la necessitat d'abordar sense restriccions el debat sobre la renovació del nostre projecte i per entendre que tal renovació només és possible si operem un canvi d'escala, si la pensem i l'articulem a escala europea.

Efectivament, la celebració d'un debat com el que ara clausurem és un símptoma de la inquietud que compartim molts progressistes europeus sobre un present que ens desborda massa sovint i encara més sobre un futur que no encertem a perfilar.

Sentim que les forces del mercat han sortit de mare i amenacen de destruir l'entramat polític i institucional que ens ha permès, als europeus, durant dècades, no tan sols créixer econòmicament, sinó progressar socialment en un context de pau i democràcia, inèdit en la nostra agitada història.

Ens sentim dir que el nostre model econòmic i social ja està superat, que si ens seguim entestant a mantenir-lo, estem condemnats irremissiblement a la decadència.

Ens adonem, al mateix temps, que els instruments polítics per governar la complexa realitat europea són insuficients i sovint inadeguats; i que

ens allunyen, per tant, de la capacitat de ser influents i decisius en les noves taules on es dirimeixen les orientacions del món del futur. Hi ha diversos exemples al llarg dels darrers mesos.

De tot plegat en ressorgeix de nou un europessimisme que ens emboira el pensament i ens paralitza l'acció. Els dubtes ens consumeixen: Europa té una història que s'ha esforçat àrduament a superar; però avui defalleix i sembla que ja no tingui l'energia necessària per seguir sent protagonista del present i el futur.

Aquesta percepció ha esdevingut un lloc comú en els comentaris sobre l'actualitat europea. Serveixin d'exemple dues cites d'articles publicats aquesta setmana a la premsa espanyola:

“No es fácil imaginar el porvenir de la socialdemocracia si Europa no consigue mantener su puesto en la historia global de los próximos años”, afirma Kepa Aulestia.

I Lluís Bassets insisteix en la mateixa línia quan escriu:

“Pero el socialismo y el euro pertenecen al sustrato de las cosas esenciales que sólo mutan cuando muta la época: ninguna corriente ideológica europea se halla en peor estado de salud ahora mismo que la socialdemocracia, obligada además al ejercicio masoquista de adelgazar el Estado social, la criatura cuya preservación le da sentido; nada de la compleja construcción europea se halla en situación más precaria que el euro. Saber qué vamos a hacer con ello es parte ya de la agenda del futuro ...”

És a dir, que en el cor d'aquests dubtes i d'aquesta tendència al pessimisme i a la impotència està instal·lat el socialisme democràtic europeu. No podia ser d'altra manera, ja que ha estat i és, el socialisme democràtic europeu, un dels pilars polítics fonamentals de la construcció europea.

D'aquí la responsabilitat del socialisme democràtic de superar aquest estat de perplexitat i d'inseguretat, de fer un gran esforç per pensar i assimilar els canvis que ens trasbalsen, de no resignar-se a donar cap batalla per perduda, de revitalitzar els valors que ens identifiquen, d'innovar radicalment les nostres propostes i les nostres formes d'organitzar-nos i d'actuar.

I tot això només tindrà sentit i possibilitats d'èxit si ho fem -com he dit en començar- tot operant un canvi d'escala. Europa no pot ser el problema. Europa és i ha de ser la solució.

Intentar aquesta renovació profunda del socialisme democràtic a escala europea no és gens fàcil. En sóc plenament conscient.

No és fàcil perquè ens caldrà superar dues temptacions que són contradictòries.

1r. La temptació conservadora, la de fer-nos forts en la nostra identitat, en la declamació dels nostres valors, en les fórmules que van tenir èxit en el passat i que podríem resumir demanant més intervencionisme estatal, amb el doble propòsit d'incentivar l'economia i de redistribuir les rendes...

O, 2n. La temptació futurista, la de fugir endavant empesos pels aires del temps, adoptant nous valors postmaterialistes, difuminant el nostre perfil polític i organitzatiu per convergir amb les noves tendències progressistes i ecologistes, temptejant fórmules de democràcia participativa...

Són dues opcions que, assumides radicalment, ni sumen ni serveixen per avançar.

Així, el replegament identitari permetria conservar un perfil nítid, però en el que cada dia s'hi reconeixen menys els ciutadans més formats i més actius, i ens condemnaria a repetir fórmules inadaptades a la globalització, amb el risc d'acabar —sense gairebé adonar-nos-en— fent el joc al nacionalisme proteccionista i populista.

D'altra banda, l'acceptació acrítica dels valors i els marcs de la globalització ens pot conduir a una política descarnada de la realitat econòmica i social concreta i, per tant, d'una bona part dels ciutadans que reben més les conseqüències que els avantatges de la globalització...

És possible la síntesi d'aquestes dues opcions?

El fracàs relatiu d'intents com el de la Tercera Via ens l'ha de fer descartar.

O bé cal que ens resignem a una escissió estructural i definitiva entre l'esquerra reformista i l'esquerra radical?

En tot cas, el que és evident és que els problemes no esperen, que la realitat es mou a un ritme trepidant, i que el pitjor que es pot fer en un temps de canvis tan ràpids i d'incerteses tan grans és mantenir-se en la indefinició, el dubte i el silenci... perquè senzillament altres interpretaran el món, faran propostes i prendran les decisions per nosaltres.

Fins al punt que ja hi ha qui es pregunta -com Marc Lazar (atent observador de l'evolució de les esquerres europees)- si les polítiques d'austeritat i de reformes estructurals seran el final de les esquerres reformistes europees.

És obvi que, sense dibuixar un horitzó que les justifiqui i que doni sentit als sacrificis del present- d'això no en parlarem avui, tot i que hem pres

algunes decisions no gaire fàcils i doloroses aquests darrers dies-aquestes polítiques colpeixen directament les bases socials tradicionals de l'esquerra, provoquen l'enfrontament amb els sindicats, originen desafecció política i abstencionisme electoral... I anant maldades, acreixen el risc de tensions socials entorn de la immigració, atades pel populisme xenòfob, tal com estem veient a tants indrets d'Europa. Hi ha alguns intents també aquí a casa nostra, no cal anar molt lluny.

Definir aquest horitzó i traçar els camins per arribar-hi és urgent, però el més gran enemic de les urgències és la precipitació i l'emmirallament amb fenòmens que poden ser conjunturals.

Així s'han comès errors de càlcul en proclamar, fora de temps, el retorn de la socialdemocràcia, a la vista del fracàs del neoliberalisme. Ens hem delectat més en proclamar aquest fracàs que en pensar i oferir la nostra alternativa. I així, les eleccions al Parlament Europeu de fa un any, ens van despertar amargament d'aquest miratge.

Igualment, no deixa de ser infantil també la fascinació acrítica pel fenomen Obama, tot el remarcable que es vulgui, però propi d'un context polític i social força diferent de l'uropeu.

Sense falses dreceres, hem d'aclarir unes quantes qüestions per superar aquest bloqueig i tornar a ser operatius.

És possible una convergència operativa de les diferents tradicions d'esquerres i de les noves tendències?

Sota quin denominador de caràcter ideològic comú?

Amb quins propòsits programàtics?

Amb quines fórmules organitzatives i amb quines aliances?

Pel que fa a la ideologia, cal deixar-ho ben clar: tot el que sigui una deriva cap el radicalisme ideològic és una manifestació en el fons d'impotència política.

El socialisme democràtic i reformista té unes arrels ideològiques profundes que poden seguir il·luminant el futur.

O és que no és actual perseguir la igualtat de possibilitats, el reconeixement de la igualtat de drets?

O defensar la convicció en el mètode democràtic, contrari a una concepció determinista de la història?

I, per tant, seguir entenent el socialisme com un procés d'extensió dels drets i d'introducció d'elements de regulació social. És a dir, el socialisme com un moviment gradual i progressiu de democratització i de realització de tot el potencial de llibertat que contenen els individus que conformen una societat.

Està clar que hem de dialogar amb les altres tradicions ideològiques progressistes (velles i noves). I que caldrà desfer-se de moltes antigalles de caràcter ideològic. I acceptar i assimilar noves idees i punts de vista. Però el que ha de restar immutable de la nostra ideologia, el que ha de ser el millor llegat de la tradició socialista democràtica, a l'esquerra del futur, és precisament aquesta voluntat d'alliberament individual i col·lectiu. La llibertat per a tothom és el valor innegociable!

Ara bé, com convertir aquesta aspiració que ens motiva en un projecte col·lectiu majoritari i en unes propostes programàtiques realitzables en les noves condicions econòmiques, socials i culturals?

Quina lectura fem del capitalisme global i financer?

Ens conformem només amb adaptar-nos-hi?

Quin nou paradigma econòmic proposem?

Un mix d'economia del coneixement, d'economia social de mercat i d'economia verda? Quina política econòmica?

Més intervencionisme en el sentit tradicional?

Vol dir això que es renuncia a l'assimilació parcial del liberalisme econòmic i a la voluntat d'aprofitar la globalització atenuant-ne els efectes socials negatius?

O potser el que cal és un Estat millor, més eficient, com a garantia prèvia per poder fer-lo més equitatiu i que garanteixi uns mercats útils socialment?

I més enllà, com articular mecanismes eficients de coordinació de la política econòmica a nivell europeu i mundial? Una mancança evident, si atenem al que ha estat la realitat de les darreres setmanes i el darrer mes especialment.

Com superar l'actual trencaclosques originat per la crisi financera i econòmica? Mantenir els dèficits per encebar de nou el creixement o acceptar l'austeritat, compensada amb una política fiscal que gravi les transaccions financeres i les rendes altes i amb mesures socials? Tot això està a l'agenda òbviament, aquí i a tota Europa.

Quines polítiques socials?

En quin concepte de benestar les emmarquem?

Polítiques assistencials pal·liatives o polítiques actives d'estímul al treball per mitjà de la formació?

La política redistributiva segueix sent la més apropiada per aconseguir la màxima inclusió social?

No cal canviar, potser, de perspectiva i primar la inserció social a través del treball i no de l'assistència?

I quina política econòmica seria necessària per fer possible aquesta nova perspectiva?

Quin horitzó polític?

Com governar la interdependència?

Retorn al nacionalisme i el proteccionisme o salt endavant en la construcció política d'Europa?

Quins instruments polítics?

Democràcia representativa o democràcia participativa?

Quines aliances de fons?

Quin bloc social s'ha de saber articular per aspirar a l'hegemonia?

Com tendir i assegurar els ponts entre les persones adaptades econòmicament i culturalment a la globalització, les inadaptades i desorientades culturalment i les directament excloses, que també n'hi ha.

O -com diu René Cuperus- com continuar sent una força de canvi progressista i alhora un aixopluc de confiança i protecció social per a l'electorat indecís, cada vegada més ampli?

Com podeu comprendre, no intentaré pas donar resposta a totes les preguntes formulades.

Crec més important discernir si aquestes preguntes són les rellevants, perquè només si som capaços de plantejar correctament els problemes tindrem l'oportunitat de trobar les solucions.

En tot cas, són interrogants que deixo plantejats i com a deures a fer per part d'unes fundacions que haurien d'esdevenir -com proposa Olaf Cramme (el director de Policy Network)- una xarxa (ell diu una coalició) d'institucions modernitzadores del pensament de l'esquerra europea.

Per part meva, i abans d'acabar, només vull deixar esbossats alguns apunts de resposta als interrogants plantejats. Telegràficament,

1. Ens hem d'orientar cap a un nou paradigma econòmic i social, guiat pel principi de mantenir el vincle entre mercat i societat, de manera que el mercat estigui al servei de la societat i no a l'inrevés.
2. A Europa, això vol dir transformar el model d'economia social de mercat en un model compatible amb l'economia del coneixement impulsada per la globalització, la nova economia verda, exigida pels inajornables reptes mediambientals i les necessitats geoestratègiques vinculades amb l'energia.
3. Conciliar les exigències concurrents de la competitivitat econòmica, l'equitat social i la sostenibilitat ecològica, ens ha de portar a replantejar-nos a fons conceptes com societat inclusiva, Estat del benestar i cohesió social, entre d'altres.
4. En una economia competitiva, la millor via per a la inclusió social i la superació de les desigualtats és la del treball qualificat. D'aquí se'n dedueix la prioritat de totes les prioritats: l'educació i la formació al llarg de tota la vida per proveir constantment d'oportunitats a les persones en una economia i una societat dinàmiques.
5. La protecció social davant la inseguretats econòmica i les contingències de la vida ha d'esdevenir sostenible i proporcionada als recursos fiscals, tema també d'actualitat, aquí i a molts llocs d'Europa. D'aquí la importància d'una política fiscal equilibrada i redistributiva. Però també de la corresponsabilització ciutadana en el bon ús d'aquests recursos públics.
6. La cohesió social i ciutadana s'ha vist alterada per la confluència simultània de processos d'individualització, de noves immigracions, de noves desigualtats i formes d'exclusió social. En definitiva, se'ns planteja com refer la cohesió social i definir un ideal de ciutadania

compartida en unes societats més heterogènies, més disperses i més segmentades i, en conseqüència, més fracturades i conflictives, on els problemes socials i urbans es barregen amb problemes identitaris, culturals i també de caràcter religiós. Per tant, la nova política de ciutadania ha d'integrar polítiques educatives, socials, urbanes (de barris) i polítiques d'integració cultural i ciutadana. Unes polítiques que han de comptar amb un quadre general de referència, però que per a ser efectives han de ser prou flexibles per esdevenir micropolítiques.

7. Paradoxalment, les micropolítiques socials i ciutadanes necessiten d'un marc de referència que els proporcionï una perspectiva global. Aquesta perspectiva no l'ofereixen avui ni els mercats globalitzats ni els Estats tradicionals. Per això necessitem Europa, una Europa activa i eficaç, que vol dir governada amb institucions i lideratges visibles, llegibles i entenedors per a la gran majoria dels ciutadans europeus, una assignatura pendent.
8. Necessitem Europa per estar al món i per tornar al futur. Com diu Stefano Fassina: per participar amb el nostre bagatge en la construcció d'un "New Deal" mundial fonamentat en el treball.
9. Però tot això no es pot aconseguir sense política democràtica. Una política que cal rescatar de la irrellevància i de la impotència. Que cal re-situar quant al seu camp d'acció i les seves possibilitats d'incidir en la realitat, i pel que fa a la seva escala d'actuació. Una política menys dirigista i més interactiva. Menys normativa i més executiva. Menys tecnocràtica i més comunicativa. Menys populista i més ciutadana...
10. La responsabilitat del socialisme democràtic i reformador europeu, és fer possible el seu ideal emancipador de sempre amb un nou projecte que interpreti la realitat tal com és i que detecti els corrents profunds del canvi social, amb propostes de reforma destinades a aconseguir el

progrés de la majoria, amb aliances socials i polítiques que les garanteixin, amb formes i llenguatges renovats i amb lideratges que sintetitzin i simbolitzin el nou projecte.

I tot plegat amb una determinada actitud, amb una determinada manera de fer, que desterrin per sempre de l'esquerra alguns vicis massa arrelats que ens han fet molt de mal; com l'arrogància, derivada d'una falsa creença sobre una suposada superioritat moral, o com el purisme que ens condemna a la inacció, o com el pessimisme que ens paralitza per guanyar el futur.

Uns vicis que tenen uns antídots: la disposició permanent d'aprendre, l'exigència de l'esperit crític, el pragmatisme necessari per actuar, l'optimisme en les possibilitats de superar el determinisme.

Només així serem conseqüentment reformadors i progressistes.

Moltes gràcies.

A future for the democratic socialism: from the conservative temptation to a new reformism

José Montilla

Barcelona, 4th June 2010

Introductory note

This number of the collection Papers includes the speech of the President of the Generalitat and first secretary of the PSC, José Montilla, during the "What's next? Next Left" closing ceremony, organized by the Foundation Rafael Campalans on the 4th June 2010, within the framework of the project "Next Left" of the Foundation for European Progressive Studies (FEPS).

A future for the democratic socialism: from the conservative temptation to a new reformism

José Montilla

Barcelona, 4th June 2010

Good afternoon everyone.

I can only begin by congratulating the Rafael Campalans Foundation and the European Progressive Studies Foundation for the opportunity they have offered throughout this project to reflect together on European democratic socialism. I offer my congratulations for two reasons: first, because of the need to address freely the debate on renewing our project and second, because of the understanding that such renewal is only possible if we change the scale on which we operate - that is, if we start to think and articulate on a European scale.

Indeed, holding a debate such as this closing meeting is a symptom of the concerns many of us liberal Europeans share with regard to a present that too frequently overwhelms us and (even more) a future that we are unable to give shape to.

We feel that market forces have got out of control and threaten to destroy the very political and institutional framework that has allowed us Europeans not only to grow economically for decades but also to progress socially within a context of peace and democracy - something that is unprecedented in our eventful history.

We hear ourselves saying that our economic and social model is now outdated; that if we go on insisting that it should be maintained, then we are inexorably doomed to decay.

At the same time, we realise that political tools for governing the complex reality of Europe are insufficient and often inadequate; and that we are therefore moving away from our ability to be influential and decisive around today's discussion tables, where the direction for the world's future will be decided. There have been several examples of this in recent months.

Through all this, a sense of euro-pessimism is again emerging, clouding our thoughts and paralysing our actions. We are becoming consumed with doubt. Europe has a history that we have worked hard to overcome, but today we are faltering and it seems as though we no longer have the energy needed to stay centre-stage, either today or in the future.

This perception has become commonplace among commentators on today's Europe. Examples of this can be found in two excerpts from articles published this week in the Spanish press:

'It's not easy to imagine the future of social democracy if Europe fails to maintain its place in global history over the coming years', states Kepa Aulestia.

Similarly, Lluís Bassets writes:

'However socialism and the euro belong to that layer of essential things that only change when times change. No other European ideological trend is in a worse condition now than social democracy, at a time when it is also required to undertake a masochistic exercise to slim down the welfare state - the creature that needs to be preserved to give it meaning. Nothing within the complex construction of Europe is in a more precarious position than euro. Knowing what we are going do with it is already part of the agenda for the future...'

That is, European democratic socialism sits in the heart of these concerns and this tendency towards pessimism. It couldn't be any other way since European democratic socialism has been, and still is, one of the key political pillars of the European edifice.

Hence democratic socialism's responsibility to overcome this state of perplexity and insecurity; to make great efforts to think and to assimilate the changes that are disrupting us; to not resign ourselves to giving up on battles as lost; to revitalise the values that identify us; to innovate radically with the proposals we make and the ways in which we organise ourselves and behave.

And all this only makes sense and has a chance of succeeding if we do all of it, as I said at the start, within the context of changing the scale at which we operate. Europe cannot be the problem; Europe is -and should be - the solution.

To attempt this profound renewal of democratic socialism at European level is not at all easy. I'm fully aware of that.

It's not easy because we will need to overcome two contradictory temptations.

First: the backward-looking temptation to strengthen ourselves through our identity, by reciting our values, using the formulas that were successful in the past and which we could summarise as using more state intervention, with the dual purpose of stimulating the economy and redistributing income...

Or second: the futurist temptation to surge ahead, pushed by the winds of time, adopting new post-materialist values, blurring our political and organisational profile, in order to converge with the latest progressive and

environmental trends and testing out participative democratic formulas... These two options, if radically implemented, neither represent nor serve advancement.

Thus, a retreating in terms of identity would preserve a clear outline, but one with which better educated and more active citizens would less and less identify themselves, and we would condemn ourselves to repeating formulas that are inappropriate to a globalising world, with the risk of ending up - almost without realising it - playing the protectionist and populist nationalism game.

On the other hand, uncritically accepting globalisation's values and frameworks could lead us to stark policies to confront the economic and social reality and thus many citizens who are on the receiving end more of the consequences of globalisation than its benefits...

Is it possible to combine these two options?

Should we discard the relative failure of attempts such as the Third Way?

Or perhaps we need to resign ourselves to a structural and definitive split between the reformist left and the radical left?

In any case, what is clear is that the problems will not wait, that the situation is moving at a hectic pace, and that the worst thing we can do in a time of such rapid and uncertain change is to stand still with no clear definition, doubting and silent... simply because, if we do, others will interpret the world, make proposals and take decisions on our behalf.

To the extent that there are those (such as Marc Lazar, a keen observer of the evolution of the European left) who ask if austerity and structural reforms policies will be the end of the European reformist left.

Obviously, without sketching our a view of the future that justifies and

gives meaning to today's sacrifices (we will not cover that today, except to say that we have taken some tough and painful decisions recently), these policies directly impact the traditional social bases of the left; they lead to clashes with the unions; they generate political disaffection; and they turn off voters... And if it gets worse, there is a growing risk of social tension around immigration, fuelled by xenophobic populism, as we are seeing in so many places across Europe. There have been some attempts here at home; you don't have to look very far.

Defining this vision of the future and plotting ways to get there is an urgent task. But the biggest enemy of emergency situations is haste and reacting to phenomena that might be cyclical. Thus, errors of calculation have been made in proclaiming, inopportunely, the return of social democracy, given the failure of neo-liberalism. We have been happier to proclaim this failure than think about and offer our own alternative. The European Parliament elections of a year ago rudely awoke us from this illusion!

Equally, the uncritical fascination with the Obama phenomenon is also childish. As remarkable as it is, it comes from a political and social context that is quite different from Europe's.

Without taking false shortcuts, we need to clarify some issues in order to overcome this block and return to being operational.

Is it possible to achieve an operational convergence between the different leftist traditions and the new tendencies?

Under what common ideological denominator?

With what programme of proposals?

With what organisational formulas and with which alliances?

As for ideology, we must make this quite clear: though there may be a drift toward ideological radicalism, it is deep-down a demonstration of political impotence.

Democratic and reformist socialism has deep ideological roots and can continue to light the way in the future. Or is striving for equal opportunities and recognising equality of rights not something that applies today? Or defending belief in the democratic process, contrary to a deterministic view of history?

And therefore we continue to understand socialism as a process of extending rights and introducing elements of social regulation. In other words, socialism as a gradual and progressive movement of democratisation and realising the full potential of freedom that individuals have within a society.

It is clear that we need to talk with other progressive ideological traditions (old and new). And we will need to rid ourselves of many ideological relics. And accept and assimilate new ideas and points of view. But what must remain unwavering in our ideology, what must be the best legacy of the democratic socialist tradition, for the left of the future, is precisely this desire for individual and collective liberation. Freedom for all is the non-negotiable value!

Yet how do you turn this aspiration that motivates us into a collective majority project and into a workable programme of proposals in the new economic, social and cultural setting?

How do we read global and financial capitalism?

Do we simply settle for adapting to it?

What new economic paradigm do we propose?

A mixture of knowledge economy, social market economy and green economy?

What about economic policy?

More interventionism in the traditional sense?

Does this mean that we give up partially assimilating economic liberalism and the desire to benefit from globalisation, mitigating the negative social effects?

Or perhaps what is needed is a better, more efficient state, as a prior guarantee in order to make it more equitable and ensure socially useful markets?

And beyond that, how do we structure effective mechanisms for coordinating economic policy at European and global levels? An obvious gap, if we look at what has been the reality of recent weeks and the last month in particular.

How do we overcome the current puzzle arising from the financial and economic crisis?

Do we maintain deficit levels to drive growth again or do we accept austerity, offset by a fiscal policy that taxes financial transactions and high incomes and with social measures? All of this is of course on the agenda, here and throughout Europe.

What about social policies?

Within what concept of welfare are they set?

Palliative care policies or active policies to stimulate work through training?

Is maximum social inclusion still the most appropriate redistributive policy?

Do we not perhaps need to change our perspective and put more priority on social integration through work, and less on care?

What economic policy would be necessary to enable this new perspective?

What about the political horizon?

How do we steer interdependence?

Do we go back to nationalism and protectionism, or leap forward into the political construction of Europe?

What about political instruments?

Representative democracy or participative democracy? What about funding alliances?

Which social block do we need to be able to formulate in order to aspire to power? How do we lay out and secure bridges between people that are economically and culturally adapted for globalisation, those who are not and who are culturally disoriented and those who are directly excluded?

Or - as Rene Cuperus said - 'how do we continue to be a force for progressive change at the same time as being a refuge of trust and social protection for the ever-widening block of undecided voters?'

As you can see, I'm not trying to give answers to all these questions.

I think it's more important to determine whether these questions are relevant because it's only if we approach problems correctly that we will have the opportunity to find solutions.

In any case, they are questions that I leave raised that some of the foundations should answer. And they should also - as suggested by Olaf Cramme, the director of Policy Network - become a network (he uses the term coalition) of modernising institutions of European thinkers of the left.

For my part, and before I finish, I just want to outline a few points in response to the questions I have raised.

1. We have to orient ourselves towards a new economic and social paradigm, guided by the principle of maintaining the link between market and society, so that the market is at the service of society, and not the other way round.

2. In Europe, this means transforming the social market economy model into a model that is compatible with the knowledge economy, driven by globalisation, the new green economy, as required by the ever more pressing environmental challenges and geo-strategic needs related to energy.
3. Reconciling the competing demands of economic competitiveness, social equity and ecological sustainability should lead us to a profound rethink of concepts such as the inclusive society, the welfare state and social cohesion.
4. In a competitive economy, the best route to social inclusion and the eradication of inequalities is through skilled labour. From this, we reach the priority of all priorities: education and lifelong learning to provide constant opportunities for people living in a dynamic economy and society.
5. Social protection against economic insecurity and the contingencies of life needs to become sustainable and proportionate to fiscal resources; this is also a current issue here and in many parts of Europe. Hence the importance of a balanced and redistributive tax policy. But also citizens' co-responsibility in the proper use of these public resources.
6. Social cohesion and citizenship have been changed by the simultaneous confluence of processes of individualisation, new waves of immigration, new forms of inequality and social exclusion. In short, it guides us as to how to re-define social cohesion and define an ideal of shared citizenship in societies that are more diverse, more dispersed and more segmented and, consequently, more fractured and troubled, societies in which social and urban problems are mixed with identity, cultural and religious problems. Therefore, the new

politics of citizenship must integrate educational, social, urban (neighbourhood) policies and cultural integration and citizenship. These policies need to have a general reference framework but which, to be effective, must be flexible enough to become micro-political.

7. Paradoxically, social and civic micro-policies need a reference framework that provides an overall perspective. This perspective is not currently provided either by global markets or traditional states. This is why we need Europe - a Europe that is active and effective. This means a Europe that is governed by institutions and leaders that are visible legible and understandable to the vast majority of European citizens - a pending issue.
8. We need Europe in order to be in the world and to go back to the future. As Stefano Fassina says: 'to participate with our background in building a global "New Deal" based on the work'.
9. But all of this cannot be achieved without democratic politics. Politics that must be rescued from irrelevance and impotence. Politics that needs to be re-positioned in terms of its sphere of action and its potential to affect the real world as well as in terms of its scale of operation. A less interventionist and more interactive politics. Less regulation and more executive. Less technocratic and more communicative. Less populist and more civic...
10. The responsibility of European democratic and reforming socialism is to make its liberating ideal possible for all time, through a new project that interprets the situation as it really is and detects the deep currents of social change, with reform proposals aimed at achieving progress for the majority along with social and political alliances, renewed forms and languages, and leadership that summarises and symbolises the new project.

And with a determined attitude, a determined way of banishing from the left forever some of those ingrained bad habits that have done us much harm: our arrogance, derived from a false belief about a supposed moral superiority, or the purism that condemns us to inaction, or the pessimism that paralyses us when we need to win the future.

Then there are our habits that offer antidotes: our permanent aptitude for learning, the demands of our critical spirit, the pragmatism that we need to act, our optimism in the possibilities of overcoming determinism.

Only through all this will we be reformers and progressives.

Thank you very much.

Fundació
Rafael Campalans